
Grundstenen för Hera-kraftverket lagd

President José Ramos-Horta lade den 15 januari 2010 grundstenen för ett oljekraftverk i Hera på Östtimors nordkust öster om huvudstaden Dili. Det var som vanligt vid sådan tillfällen ett stort arrangemang med deltagande av många dignitärer, bland andra premiärministern, Xanana Gusmão, och parlamentets talman, Fernando "La Sama" de Araújo, och vanliga medborgare.

Redan på hösten 2008 undertecknades ett kontrakt mellan Östtimors regering och bolaget China Nuclear Industry 22nd Construction Co. Ltd. Projektet omfattar efter justeringar i slutet av 2009 två stora kraftverk i Hera/Manatuto (120 MW) och Betano/Same (60 MW) samt ett högspänningsnät för 110 kV på 630 kilometer (Efter justeringen ska spänningen troligen bli 150 kV och längden utökas till drygt 700 km.) som ska täcka den största delen av landet. Transformatorstationer för 110/20 kV planeras i Dili, Manatuto, Baucau, Lospalos, Viqueque, Same, Suai, Maliana och Liquiçá. Kontraktet är totalt på 360 miljoner USA-dollar av vilka 91 miljoner är för kraftverken och återstoden för ledningar och transformatorstationer. Tre miljoner dollar per år (under fem år, totalt 15 miljoner) är avsatta för förvaltning och drift samt utbildning.

Kraftverken var ursprungligen planerade att bli beagnade verk, som drevs med tungolja. Detta skulle kunnat innebära stora föroreningar och kritiserades samtidigt som den totala effekten vida överstiger

förutsett behov. Efter justeringen är det två nya generatorer, som kan drivas med gas, diesel eller tungolja som ska byggas. Nu sägs att byggnadsarbetena ska vara avslutade 2011. Det är två års försening och de medel som avsatts för projektet 2009 omfördelades till ett "folkomröstningspaket" i samband med firandet av 10-årsdagen av folkomröstningen om självständighet den 30 augusti 2009. Parentetiskt vill vi här nämna att, enligt regeringen, paketet skulle ge nya infrastrukturprojekt inom en ram på 70 miljoner dollar. De koncentrerades på att bygga vägar, vatten, avlopp, skolor och andra små till medelstora projekt. Utformningen var avsedd att väcka förtroende för den timoresiska privata sektorn och spä på den etablerade trenden av ekonomisk utveckling över hela landet under 2009:s sista kvartal. Regeringen var nöjd med resultaten: nya arbetstillfällen för timoreser, stimulans av lokala ekonomier, ökad teknisk kapacitet i landsbygdsområden och inspiration för byar att ta tag i och känna stolthet över sina omgivningar. Men kraftig kritik har också uttalats mot paketet för ineffektivitet och korruption vid fördelningen av uppdragen.

Idag är elförsörjningen mycket dålig i Östtimor. Den består av små isolerade nät med dieseldrivna kraftverk. Med stöd från Norge byggs nu ett antal små vattenkraftverk. Det blir ofta strömavbrott, även om läget nu är ganska bra i Dili. Många företag och familjer med pengar har därför egna små generatorer.

Tommy Pollák

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.